

319

LA CAMPANA DE GRACIA

L' hora de l'Estatut...

...o la qualitat de saber esperar.

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Teléf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREU: 15 CENTIMS

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona { Espanya. . . 1'50 ptes.
cada trimestre. . . { Estranger . . . 2'50 »

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

Les eleccions són llunyanes

Malgrat el que s'ha vingut parlant darrerament de l'expiració del mandat legislatiu rebut pels diputats de les Constituents, la fi d'aquestes Corts no es veu gaire propera, per ara.

Les forces governamentals que corroboren el gabinet Azaña no poden, avui, anar a una elecció, perquè la perdrien.

Els socialistes quedarien reduïts a la tercera part de llurs actuals efectius.

Els radicals-socialistes virtualment desapareixerien del mapa polític, i potser fins algun ministre del partit es veuria amb treballs per aconseguir una acta.

L'Esquerra, a Catalunya, tampoc no correria gaire bona sort.

I són els vots d'aquests tres grups els que han de decidir la dissolució de les Constituents.

Es molt natural, doncs, que mai no trobin un arbre per a penjar-se.

Els podria obligar, als diputats, a dimitir, el carnet i les mil del ala, el partit radical.

Però tampoc no ho farà, perquè Lerroux no està convençut del tot de l'ajut de les dretes. I els diputats lerrouxiistes, encara menys.

Als únics que els convé la dissolució de Corts, és als cavernícoles i a l'Aliança d'Esquerres.

A l'Aliança d'Esquerres, perquè s'emportaria tots els vots dels obrers.

I als cavernícoles, perquè recollirien una enorme quantitat de sufragis femenins.

A la Cambra, no obstant, la representació d'aquests dos sectors d'opinió pesa molt poc.

De manera, que de Corts Constituents n'hi ha per estona, si és Cordero el qui ha de renunciar els seus enchufes.

El poble, però, serà el que el darrer tindrà la paraula.

INTENCIONS

LA PASSADA SETMANA, DITA SANTA

Setmana santa. Dies que els catòlics, vanament, pretenen fer tristos i negres. Dies de dijous sant i divendres sant. La muntanya florida visita la ciutat endolada. Dol protocol·lari, dol ritual, espectacular i de portes enfora. Quan la naturalesa ressuscita—tremolor de les fulles noves i els nius novells, pluges i sol i cançons de primavera—, la ciutat, d'una manera hipòcrita i pomposa, plora, dejuna, visita les esglésies.

A mi, però, la setmana santa a ciutat mai no m'ha donat una impressió de religiositat sincera; sempre m'ha semblat un costum, més que una devoció.

Les dones es disfressen amb mantellines; talment com per Carnestoltes, però sense careta, i surten, si són boniques, a fer-se veure pels carrers, a lluir, a presumir, a escoltar paraules més o menys escatològiques; si són lletges, surten a fer el ridícul, a accentuar llur lletgesa amb la mantellina. Els dependents, més que entristir-se, s'alegren que la mort del Crist els proporcioni una festa: però donant més importància a la festa que al Crist. La gent va a les esglésies aquests dies de setmana santa, amb més alegria que els altres dies, perquè anant a l'església adquireixen un to de respectabilitat i perquè l'església és més barata que el teatre.

Però religiositat veritable, veritable emoció per la tragèdia de Crist? Això no ho he vist mai. I no és pas que tingui ulls i no vulgui veure. Al contrari: he volgut veure sempre, he sentit sempre l'angúnia, l'anhel fervorós de voler

veure. Es per això que un catòlic sincer m'ha semblat sempre digne de tots els respectes.

Els altres, els catòlics de protocol, els que ho són perquè es pensen que ésser honrat consisteix a anar a missa i no tenir deutes; els que reverencien, més que Déu, la negra sotana del capellà; els que no estimen els pobres; els que tenen un sentit reverencial del diner i de l'autoritat, aquests mai no m'han fet gaire gràcia.

Altrament, no sé veure quina relació pugui haver entre la mort del Crist i el dejuni i el trànsit rodat. Crec que la mort del Crist—al qual avui perseguirien aquesta mena de catòlics, perquè el Crist estaria amb nosaltres i no amb ells—pot sentir-se d'una manera més digna, més noble, que obligant a menjar peix i fent parar els autos i tramvies.

Això—el menú obligat i l'obligat anar a peu—em sembla salvatge. Però quan hi ha una vaga i no transiten els tramvies, als catòlics també els deu semblar salvatge l'anar a peu. I cal pensar que una vaga avui té molta més importància que el dijous sant.

Jo sóc un home, per exemple, que respecto tots els costums i manies dels altres homes... mentre no em molestin. I una molèstia és el dejuni i l'anar a peu. Els catòlics tenen dret a dejunar i a anar a peu el dijous sant, el divendres sant, i tants dies com vulguin. Al que no tenen dret és a fer-nos dejunar i a fer-nos anar a peu a nosaltres, els que no pensem ni sentim igual com ells. Un xic de tolerància no aniria malament a aquests catòlics que creuen que l'única gent honrada que hi ha a Barcelona és la gent ben vestida, ben menjada, monàrquica i clerical. Una tolerància que, val a dir-ho, el Crist no tindria envers ells, puix el Crist foragità del temple els comerciants. Si avui tornés a foragitar-

los, no quedaria ni el rector. Perquè els comerciants han tornat al temple i mercadegen amb Déu.

Aquest any, amb la República, la setmana santa no ha tingut la pompa d'altres anys. No s'han vist tantes mantel·lines. Han anat els tramvies, els taxis. Però han tancat les botigues. Aquelles botigues que durant tants anys han infestat Barcelona de pudor de botiga, és a dir: de pudor de seny, de pudor d'ordre, de pudor de mediocritat.

Aquelles botigues que la setmana passada tancaven en honor del Crist i que mai no havien tancat en honor dels obrers assassinats vilment als carrers de Barcelona.

Lluís CAPDEVILA

El control obrer

El control obrer, que les Corts Constituents volen introduir a Espanya, és una de les reformes més interessants que deurem al nou règim.

Molt ha pecat contra la llibertat i contra la Revolució des del 12 ó 14 d'Abril ençà, la República.

Si ens deixava, però, un Estatut autòmic passador, una llei agrària acceptable, i regulava adequadament el control obrer, podríem dir que la senyora de la gorra frígia no s'havia portat mal del tot i no havia vingut en va.

El control obrer és el primer pas que ha donat la civilització capitalista en el camí, no de la seva salvació, ans de la redempció de la humanitat.

El concepte burgès de la producció és individualista, és egoista.

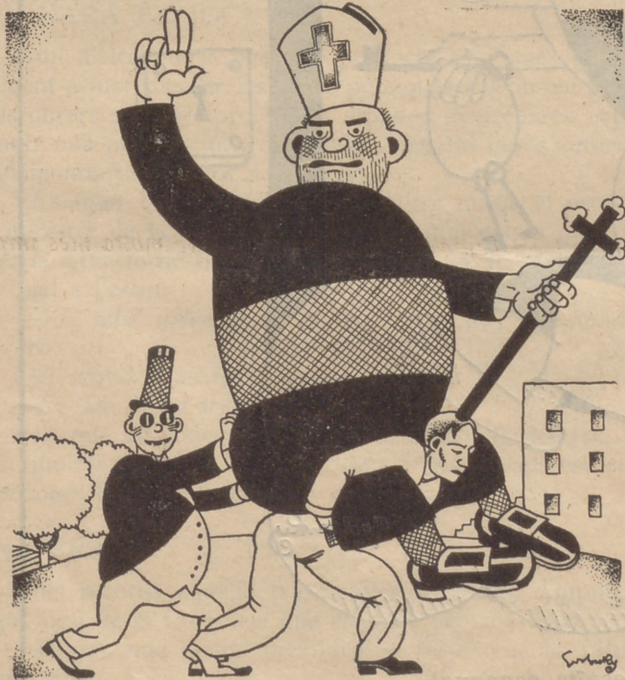
Segons aquesta curiosa teoria, hom treballa a la fàbrica sola i exclusivament en interès de l'amo, només per a enriquir el fabricant, perquè aquest pugui augmentar cada dia els seus beneficis.

No és estrany que amb una mentalitat tan troglodítica, hi haguessin explotadors que pensessin que eren rics de dret diví, i que l'altra classe estava predestinada i eternament condemnada a la pobresa i a l'esclavitud.

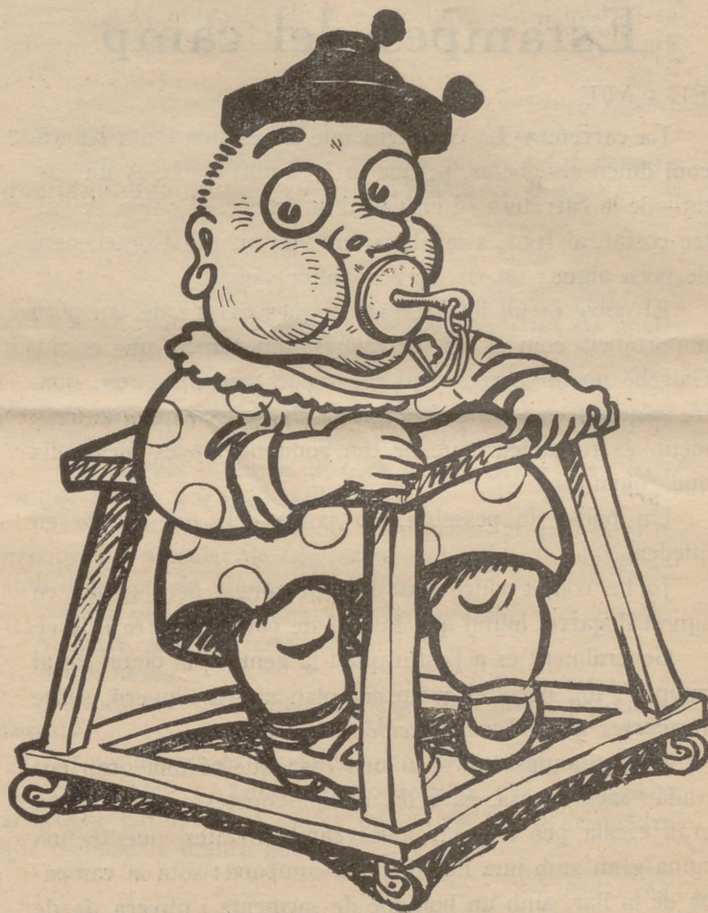
I bé. Tot aquest ideari vuitcentista ha caducat absolutament i resta en l'actualitat al marge de la circulació.

Patrons brutals i sense consciència, encara n'hi ha, desgraciadament. No n'hi ha tants, per això, avui com ahir, i cada dia n'hi haurà més pocs.

La idea que la producció és un servei social va fent la seva via, i no tardarà a convertir-se en una realitat.

Llibertat, Igualtat, Fraternitat.

La República

—Mireu-la: tot just té un any, i està més sana que una poma.

Que la producció és un servei social vol dir que hom ha de treballar en bé de tots, en interès de la collectivitat, i no pas d'un individu o d'una minoria parasitària.

L'equip d'un taller o d'una fàbrica, doncs, constitueix un organisme lligat estretament a determinada necessitat del cos social, que únicament pot servir en bones condicions de funcionament.

I és per assegurar aquest, que el control obrer s'inventà i s'estén arreu del món.

La fàbrica és per al mercat, i no pas el consum per a la fàbrica.

L'obrer no és un complement de la màquina o del mecanisme de fer pessetes, del qual el fabricant és propietari.

La carn humana no és propietat de ningú. L'obrer és un associat del burgès i té dret a intervenir en l'administració de la societat de què forma part.

No se'l pot acomiadar com a un gos. No se li pot estafar el producte del seu treball. Hom li haurà de donar participació en els beneficis de la indústria. Li és reconeguda la immensa personalitat que té, respectada la seva dignitat, i donat el que de dret li pertoca.

Tot això és una revolució.

ANGEL SAMBLANCAT

Molieresca

Alexandre Lerroux és, certament, un home valerós, i desafia tots els perills. L'altre dia va presidir, a Madrid, un banquet els nombrosos però únics assistents al qual eren metges i apotecaris. El líder radical va dir-los que d'ells n'esperava molt la salut de la pàtria i de la República i, naturalment, la del partit radical també.

Des de l'altre món, Molière degué fer una graciosa i irònica ganyota. Generalment, en política els remeis són més aviat empírics i es redueixen, molt sovint, a cataplasmes, pegats i ajudes.

Estampes del camp

EL CAFE

La carretera. La carretera que no és una cinta blanca, com diuen els poetes, perquè està enquitranada. A un costat—de la carretera—i en dalt d'un marge, el poble. A l'altre costat, al fons, a la plana, un riu; un riu d'aigua, però de poca aigua; un riu de poca importància.

El poble és un llogarret de poques cases i de tan poca importància com el riu, de menys importància que el riu. Gairebé no té carrers. Gairebé no té cases. No res: quatre pagesies ça i enllà, i l'església. L'església que, naturalment, és romànica; que de tan romànica ja és més vella que romànica.

Un poble de pessebre, un poble dels que ja no en queden.

Jo he volgut viure uns dies en aquest petit poble, en aquest llogarret humil que fa olor de palla, de terra i de vi.

Generalment és a l'estiu quan la gent de la ciutat va al camp. A mi, però, el camp em plau més a l'hivern, sense *kermesses ni verbenas ni colònia*.

Jo visc aquests dies en una casa que té una gran entrada—sacs de gra, garbells, unes escopetes—, que té una gran escala per a pujar a les cambres altes, que té una cuina gran amb una llar d'ampla campana: sota la campana de la llar, amb un bon foc de sarments i olivera, fa de bon estar-hi en aquestes nits de pluja o de boira. Fa de bon estar-hi llegint un llibre, fumant una bona pipa, bevent—de tant en tant—uns glops de conyac vell, mentre el foc espetega i als vidres repica la pluja.

Dormo en una cambra xica: millor, ara a l'hivern. Una cambra de parets blanques, amb un gran llit isabelí, amb un quadro negre en la negror del qual s'endevina vagament un assumpte religiós. Fora del llit, no hi ha altres mobles que una cadira i una caixa de núvia. Jo hi tinc, en aquesta caixa de núvia, els llibres i la roba. Els rústecs, els amos de la casa, hi guardaven fesols, blat, moresc.

Cada nit, però, l'home de ciutat no pot quedar-se a la vora del foc llegint i fumant. L'home de ciutat, l'home de les nits de la ciutat, acostumat al teatre, al music-hall, al club, a la tertúlia del Cafè, no pot quedar-se cada nit a la vora del foc llegint i conversant amb els rústecs.

I, un xic inquiet, pregunta:

—Aquí, en aquest poble, què fa, la gent, a les nits? L'esguarden plens de pasme i d'estranyesa.

—Què fan?—responen—. Dormir.

—I no hi ha Cafè, al poble?—pregunta el foraster amb més angúnia.

—Sí! Sí, senyor! Però els dies de cada dia tanquen a les nou.

—I això? Per què?

—Perquè només hi va gent el dissabte.

I jo, encara que no sigui dissabte, avui, embolicat amb una manta—i embolicat amb la boira—, me'n vaig al Cafè.

El Cafè ha esdevingut centre republicà. Probablement, un any enrera devia estar afiliat—com en tants pobles— a la Unió Patriòtica. Malgrat aquest origen, val a dir que és una cosa esplèndida de debò.

S'hi entra per una porta de vidres entelats pel fred.

—Tanquem-ho tot, que és un jesuïta espanyol

I és una sala petita, de parets blanques de calç amb un sostre molt baix, de bigues grogues. En aquestes parets hi ha el crom d'un calendari i un retrat de Pi i Margall. De les bigues pengen unes cadenetes de papers de colors —descolorits—per a les mosques. Però de mosques, com és natural, no se'n veu ni una. Totes han mort d'una pulmonia.

Hi ha dues bombetes elèctriques que, a més de les cadenetes, pengen del sostre talment com si fossin aranyes. Al costat de la porta hi ha un banc. I una taula rodona, de marbre. Al mig de la sala una altra taula, també de marbre i també rodona, però més gran. Hi ha encara una altra taula, llarga i de fusta, i un banc, en la paret del fons. Al costat de la porta, a mà dreta, ço que mai no havíem vist en un Cafè: una màquina de cosir. I una porta, una porta sense porta: el forat d'una porta, que dona pas a una altra dependència de la casa, en la qual venen espelmes, oli, pots de tomàquet en conserva, esparidenyes, arengades de barril, arròs, botifarra, llumins, bacallà sec.

Al costat esquerre hi ha també una altra cosa sorprenent, sorprenent en un Cafè: dos miralls; dues petites repises de marbre amb flascons de perfumeria d'infima qualitat; dues butaques de barber.

Aquest és el Cafè del poble, que a més a més de Cafè és club polític i barberia. El cafeter, conserge i barber tot en una peça, s'estranya en veure'm. S'estranya més quan li dic que vinc a prendre cafè. Perquè els dies feiners no és que hi vingui poca gent: és que no hi vinc.

Jo bec una tassa d'un suc negre molt sospitos, una copeta d'un aiguardent del país. El cafeter em fa companyia, em parla de política, de la política del poble. Però se li clouen els ulls. I abans no se li cloquin del tot, pago i surto. La boira és més espessa i freda que abans.

LL. C.

TORNARÀ EL JOC?

Amb l'alcaivoria que llur producte s'apliqués exclusivament a incrementar les obres públiques i venir en socors dels obrers en atur forçós, uns diputats es preparen a presentar una proposició... deshonest, per tal que s'autoritzi, reglamentant-lo, el joc a Espanya.

El senyor Usabiaga explicava, l'altra tarda, el projecte al ministre de la Governació, pintant amb colors molt negres la situació de Sant Sebastià, sense joc i sense família ex-reial a l'estiu.

—*Ya sabe usted* —afegí— *que yo soy un hombre sincero...*

I el senyor Casares Quiroga, ràpid:

—*Sí. De dos a tres.*

Pels que no coneguim certes particularitats del joc, direm que als grans Casinos, la ruleta funcionava sense zero a primera hora de la tarda.

UNA FRASE

Hom recorda aquella frase cínica de Maria Antonieta, a qui algú de la Cort deia que el poble demanava pa.

—Doncs, que mengi melindros— respongué la futura ajusticiada.

Un diputat de la dreta — poden, si volen, penjar ho al

senyor Lamammie de Clairac — escoltava els planys del senyor Usabiaga sobre la situació de la "perla del Cantàbrico".

—*Ya lo ve usted... Sin juego... y sin veraneo regio... ¿Qué atracción puede haber para la aristocracia?*

—*Mándenles, encerrados en una jaula, a los deportados de Guinea*— respongué el diputat cavernícola.

LA PUJA DEL TABAC

El senyor Carner està furiós. L'altre dia, al Congrés, li van fer un "chiste"; el senyor Carner, com tots els homes seriosos, s'hi ha enfurismat.

Un diputat havia estat, en grup, fent números sobre l'ingrés que, per a l'Estat, significava la puja del tabac. En aquestes va passar el ministre d'Hisenda.

—*Me parece*— digué un pare de la pàtria— *que ya sé en qué se van a ir esos millones.*

El diputat és de l'oposició. En Carner, al qual ja el tenen un xic atabalat des de les passades que li van gastar amb la grossa de Nadal, s'hi encarà:

—*¿En qué?*— demanà, gairebé agressiu.

I l'altre, amb perfecta calma:

—*En humo...*

El ministre d'Hisenda diu que mai no li perdonarà l'acudit.

Perquè aquest és de doble sentit. Hom sap, en efecte, que En Carner es va haver de conformar, per no disgustar al senyor Giral, a què es fes un vaixell per a l'esquadra, que maleïda la manca que feia.

Camí...

Com un naufrag que espera el salvament,
he esperat jo la meva deslliurança
de tot i tots mos deures! (Lligament
que em feia de ma pròpia benestança.)

Llibert ara de tot, ardidament
obro la vida a aqueixa que s'atansa,
i amb ella que s'arrela el cant naixent,
deixant darrera l'altra, l'oblidança.

Així, sense mesura, ma petjada,
errívola o segura, agosarada,
tindrà l'empremta del meu plant pregon.

I amb amor i enc que en rebi malefici,
altiu arriscaré mon sacrifici,
a què, vençut, em silenci el món.

FRANCESC SERRA

Creus en doina

Ens havem fixat, i amb nosaltres nombrosos ciutadans, que moltes dones, especialment les lletges, llueixen damunt del pit una grossa creu de llaua daurada. Hi havia el dubte de si pertanyien a l'honorable i imprescindible gremi de llevadores—totes posen una creu al rètol de casa llur—, o bé es tractava de corredores d'esqueles mortuòries. No res d'això. Les exhibicionistes són no res menys que les tropes de xoc de la futura revolució catòlico-alfonsina, millor dit, les eumènides de la nuvolada cavernícola, de les quals ens lliuri el Crist que va morir al Calvari per a redimir la humanitat i que ara sofreix un nou suplici damunt el pit de les ardides dames del tron i de l'altar.

Pasquins

CONDOL

Els dirigents de la República semblen entestats a fer les coses de manera que desplaguin al poble. Oblidant que — sense lenitat, sense separar-se de la justícia més rígida — és el poble qui ha de merèixer més afecte, més atenció.

Mentre la República barra les portes als veritables republicans, a Madrid, a Barcelona, a València, a tot arreu, els homes de dreta són afalagats i atesos i ocupen llocs que no haurien d'ocupar. Penseu en la Generalitat de Catalunya i en l'Ajuntament de Barcelona: alts càrrecs, càrrecs de responsabilitat, han estat atorgats a la gentussa de la Lliga i d'Acció Catalana, tal vegada pels mèrits contrets en atacar Macià i els homes de l'Esquerra. Doncs el que passa a Catalunya, passa a tot arreu.

Sobretot, amb els ministres de governació no hi hem pas tingut gaire sort. Primer Maura. Després Casares Quiroga.

Comprenem que el paper de ministre de la governació, en la comèdia política, no és massa simpàtic. Al ministre de la governació, en la comèdia política — comèdia que, per ineptitud o per tolerància, pot esdevenir tragèdia — li ha estat adjudicat el paper de *traïdor*. Encara que en el fons sigui una bona persona.

El cert és que els ministres de la República — fem una excepció en favor del gran Manuel Azaña — no han sabut actuar massa a satisfacció del poble republicà. A Sevilla, segons sembla, fou aplicada la llei de fugues. I el ministre de la governació deixà passar temps i callà. A Arnedo, per culpa d'un cacic, fou metrallada una multitud indefensa de dones i criatures. I el ministre de la governació — el ministre de la governació de la República — deixà passar temps i callà.

Ara el ministre de la governació, públicament, ha donat el condol a J. M. de Urquijo, al qual se li havia mort un fill. J. M. de Urquijo és un catòlic d'aquests de bosc que es dediquen a injuriar i escarnir la República. J. M. de Urquijo fou empresonat a Bilbao per haver publicat un article, al diari cavernícola *La Gaceta del Norte*: un article en el qual s'insultava la República. Mentre ell era a la presó, morí el fill. Ara el jurat l'ha absolt i el ministre de la governació li ha enviat una expressió de condol per la mort del fill.

Ens sembla molt digne, molt humà, molt noble, el gest del ministre de la governació.

Però...

Però a la presó de Barcelona hi ha un noi, un jove

nomenat Prieto. El pare d'aquest minyó ha estat deportat. La mare, que no ha pogut aguantar el cop terrible, ha mort. Els germans, criatures de pocs anys, han estat recollides pels companys obrers. Ell és a la presó.

A aquest pobre minyó no li ha enviat el condol el ministre. A pesar que la seva culpabilitat no deu pas ésser més gran que la del cavernícola Urquijo.

¿Es que els ministres de la República sols poden enviar llur condol als cavernícoles, als que lluiten i conspiren contra la República?

L. VILALLONGA

Conte curt

Una vegada, els hospitals d'una ciutat es trobaren en un tal estat de penúria, que calgué recórrer a tots els mitjans per tal de solucionar aquella mala tongada.

Aquesta ciutat, que hom havia titllat, pretensiosament, de ciutat d'hivern, es veié sorpresa per un hivern cru i implacable. Degut al fred intens, el nombre de malalts ascendí paorosament, i tots els hospitals, asils i altres centres benèfics es veieren plens de gom a gom de gent necessitada.

Ultra aquest fred, la xifra de necessitats també s'havia vist augmentada a causa de l'atur forçós provocat pel tancament de fàbriques, pel retraïment en els negocis i per l'esperit de venjança de certs estaments acomodats, als quals no plaïa la nova modalitat del règim implantat recentment.

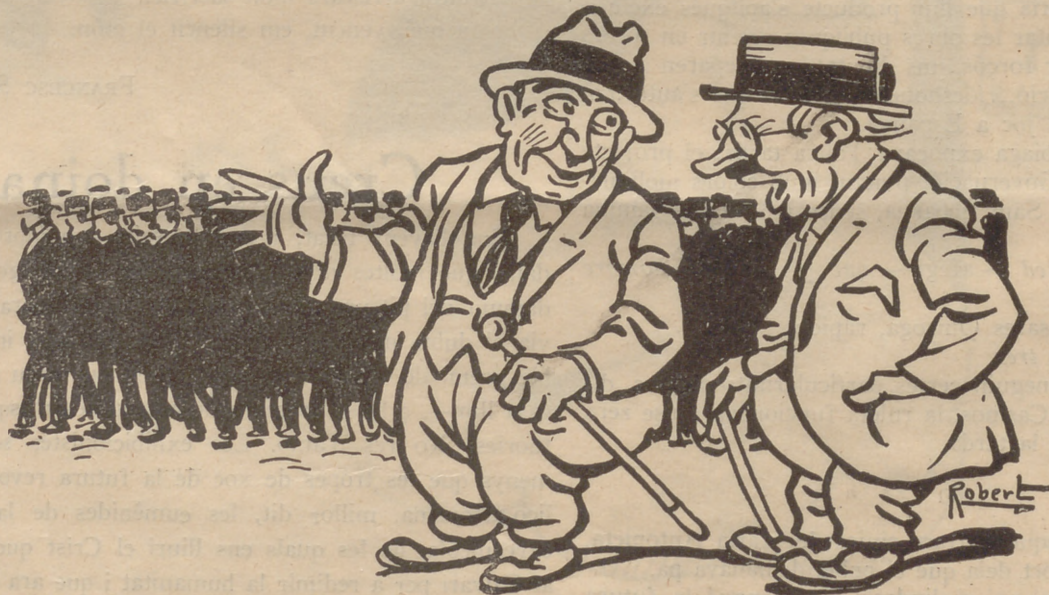
Pels carrers transitava una munió de captaires que pidolaven una almoïna, els quals, amb llurs vestimentes esparracades, donaven un aspecte de tristor i de misèria a aquesta ciutat que en temps no molt llunyà havia celebrat una exposició internacional.

Aquests captaires havien arribat a ramats (perdoneu la comparació) d'altres ciutats llindants. Els Ajuntaments d'aquestes se'ls havien tret del damunt tot dient-los que al nord trobarien feina, que allí era una mena de Xauxa, on es lligaven els gossos amb llonganisses. I allí tots adreçaren llurs passos.

L'afluència de gent i totes les altres dissorts produïren una crisi aguda als hospitals, on se socorrien els necessitats. Aviat els cabals s'esgotaren i no es pogué prestar la deguda assistència a tots els que la demanaven.

Calia fer quelcom per remeiar tan crítica situació, puix altrament la dignitat de la ciutat se'n ressentiria. I així fou com començà una intensa campanya pro hospitals.

Dues emissores locals emprengueren la lloable tasca

—Què són, obrers sense feina?

—No; són els de la Lliga que van en busca del vot femení...

de recaptar cabals, i a ella dedicaren llurs esforços. Arreu s'obriren subscripcions, es feren recaptés pels carrers i es posà una safata als camps de foot-ball. S'organitzaren concerts benèfics i altres vetllades; es féu tot el que humanament es podia fer.

A aquestes recaptés contribuí el poble: ell fou el primer. També hi contribuïren algunes cases comercials i certs individus als quals les sofrances dels humils havien enternit. Però malgrat la bona voluntat de tots, la xifra recaptada no era suficient a treure els hospitals del seu miserios estat.

Llavors, amb deseiximent i generositat inimitables, els rics, els opulents, els poderosos; l'aristocràcia, els banquers, àdhuc els capellans i les monges contribuïren amb llur òbol, i gràcies a la seva llarguesa, mai més no es parlà de l'estat precari dels hospitals.

H. C. SANTEUGINI

N. de la R.—Fem novament avinent al lector que això no és res més que un conte.

Botons de foc

A Orense s'han repetit uns fets llastimosos que vénen repèntint-se amb massa freqüència.

I que caldria evitar, senyor Casares Quiroga.

A Cartagena llegim que s'ha celebrat una processó de setmana santa, i que "cerraban la marcha fuerzas de la guardia civil".

Què hi farem! Tot sigui a la major glòria de la República!

Trobem molt bé la nota de Jaume Agudé al senyor Baeza Medina.

La gent parla molt dels sous que perceben els regidors d'Esquerra, i dels negocis que fan.

Però i els sous que han percebut i els negocis que han fet els regidors de dreta en tants anys?

D'això ningú no se'n recorda. I cal recordar-se'n.

Bèlgica s'ha negat a rebre al comunista Ramon Casanellas.

Això mateix s'havia d'haver fet amb els jesuïtes..., que són més perillosos que Casanellas.

Aquest any també s'ha celebrat a Barcelona un sopar de promiscuació. Nosaltres no som pas sospitosos de clericalisme, però això ens sembla tan grotesc, tan imbecil, com el dejuni dels clericals.

El pecat de l'Esquerra, atacada amb virulència i feroicitat per la gentola de la Lliga i d'Acció Catalana, és l'haver donat càrrecs a la gentola de la Lliga i d'Acció Catalana. Sense pensar que aquest gest serà inútil i no serà agraït.

Ens plau publicar aquesta carta, que retallem d'un diari del passat divendres, vint-i-cinc de març:

"Ciutat, 24 de març de 1932.

Senyor director de Ràdio Barcelona.—Present.

Molt senyor nostre: Motiva la present protestar respectuosa, però enèrgicament, de la determinació adoptada

per la direcció d'aquella emissora de no radiar avui i demà, degut a ésser els dies sants.

Vostès, que s'han col·locat diverses vegades a la disposició de les autoritats republicanes, donant a entendre que acataven, com calia, llurs disposicions oficials, amb aquesta ocasió adopten aquesta incomprendible actitud, fent que tots, i si no tots la gran majoria dels radi-oients, sapiguem a què atendre'ns envers vostès, i fer, per mitjà dels ressorts que tinguem al nostre abast, això que sigui necessari perquè les autoritats i el Govern sapiguem fer complir ço que vostès premeditadament (no hi cap l'ofuscació) s'han saltat, prescindint de la llei que regula l'Estat espanyol, i posant-se decididament al costat d'un petit sector d'opinió que no desitja altra cosa que l'enderrocament del règim republicà.

No comprenem el per què del disc amb què "se obsequia" als radi-oients quan acaba l'emissió... Per què, doncs, tant "rendez-vous" a l'"Himne d'En Riego"? Tot fictici, ¿no és cert?

Vos saluden i protesten novament els radi-oients, *A. Moliner, A. Vidal, A. Fusté i Riera, Josep M. Tarrats, A. Pomés, R. Pomés, Josep Farrant, J. Poñs, J. Masriera, E. Salat, Enric Peris, Pilar Guillen, Mercè Artigas, Maria Macià, Cecília Riera, Lluís Martorell, Josep Alsina*"

S'han d'acabar totes aquestes maniobres cavernícoles!

Penseu que republicà de la dreta vol dir traïdor a la República.

Penseu que en nom de l'ordre a Barcelona s'assassinava els obrers.

Penseu que en nom de l'ordre la Lliga col·laborava amb la dictadura i amb la monarquia!

Tots aquests que sincerament o per despit, ara ataquen l'Esquerra Republicana de Catalunya, no pensen que estan fent el joc a la Lliga i a la monarquia.

Aquella llista que no hem d'oblidar:

Martínez Anido

Marqués de Hoyos.

General Berenguer.

General Mola.

General Fernández Heredia.

Milà i Camps.

Miquel Junyent.

Baró de Viver.

Joaquín Montaner.

Cambó.

Ventosa i Calvell.

Inquietud

Ombra que exhales endins de la cambra
el teu alè moridor, fibladís:
flongesa d'ales i lluïssors d'ambre:
flors i artificis d'ignot paradís.

Ombra que avances, vacilles encesa,
dels pensaments adormits en els flancs,
com dins el port enyorant l'escomesa,
i nus d'escuma, navilis estancs.

Porta la llum de les hores novelles
entre el batec de les veles: parpelles
d'una mirada d'enyor i d'atzur.

Quan la tenebra flamegi de l'alba,
dugui a la ment una espurna, ja balba,
d'aquella mort que em faria d'atur.

JOSEP CADELLANS-ROSSELLI.

Cartes de fora

BEGAS

Tenim al veí poble de Gavà, a passar la convalescència de la gran malaltia que li ha causat el canvi de règim i la puja de socis a l'Ateneu Democràtic Republicà, el cap dels lliguers i reaccionaris. No és pas que el trobem a faltar, al contrari, si a aquest poble se'l volen quedar, nosaltres n'estarem més que contents.

No cregueu que per això hagin deixat de treballar els seus companys, molt al contrari: tal volta per fer-lo content és ara quan més treballen. ¿Serà veritablement per a tenir-lo més content?

Hem de reconèixer que tenen tots els avantatges. Tenen a l'Ajuntament majoria absoluta, puix són sis cacics tots elegits per l'article 29, i composta de dos batlles de la Dictadura i un jutge, i dels altres tres, dos sols parlen quan els ho manen, i a l'altre, que ara és alcalde, el fan ballar de la manera que volen.

Quant a l'administració, no saben el que és; la seva política és tan ridícula, que sempre s'han de veure protestats pels tres regidors que formen la minoria i que estan afiliats a l'Esquerra, perquè no poden permetre les injustícies que estan fent.

Tenim molts problemes a resoldre, i el més important, que és el de les Escoles, no hi ha manera de solucionar-lo. Ens estan coaccionant d'una manera estúpida, obligant-nos a portar les criatures als col·legis religiosos.

Tampoc no han pogut preocupar-se de l'afer de les aigües, que tant ens convé per a poder solucionar d'aques-

ta forma l'atur dels obrers del poble, que fóra tan humanitari.

—¿De què es preocupen, doncs?—preguntareu—. De no res.

Hi ha un regidor que mai no va a sessió, i si alguna vegada s'hi deixa caure, marxa tot seguit, excusant-se que el negoci el reclama, i el que el preocupa no és res més que la "manilla".

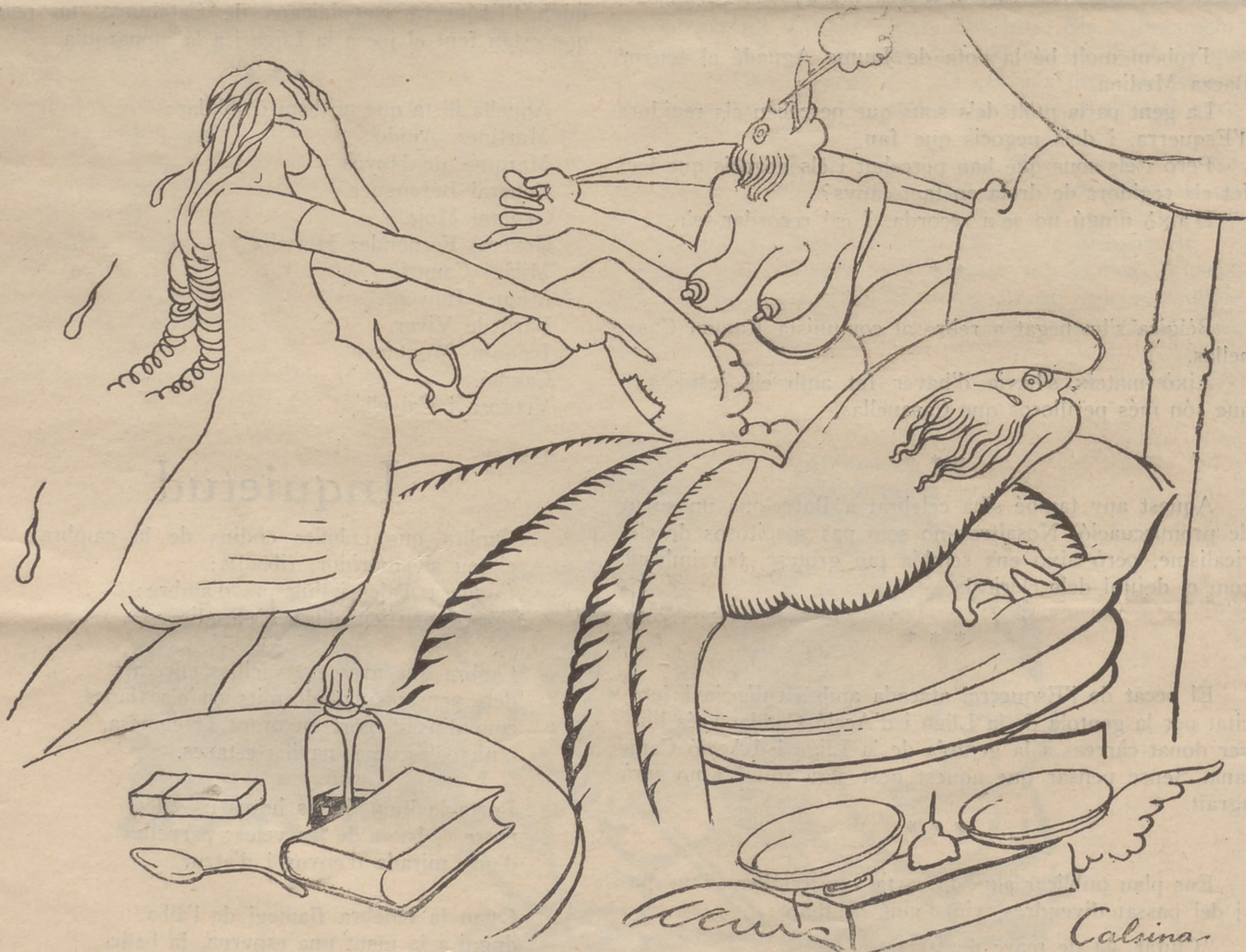
Una altra cosa també els preocupa, i és el metge. Volen treure el que ara tenim, persona respectable que gaudeix de general estimació i simpatia, i per caprici tan sols, volen substituir-lo per un desconegut, demostrant així que són amos absoluts del poble, i que, per tant, poden fer i desfer tot el que més els plagui.

En una paraula, estan cometent una sèrie d'injustícies que foren molt llargues d'explicar, les quals anirem fent públiques perquè el lector pugui fer-se càrrec de la forma que ha estat proclamada la República a Begas. En canvi, s'obliga a callar els vertaders republicans, amenaçant-los amb el pacte de la fam.

Fóra de justícia que les autoritats es preocupessin d'evitar aquests fets lamentables, castigant amb mà dura els individus que constantment estan treballant contra la República, i obligar-los a abandonar els llocs públics que ocupen i que amb tan poc encert dirigeixen.

Quan ja la República porta un any de vida, s'ha d'evitar per tots els mitjans possibles que els detractors del nou règim segueixin treballant eficaçment contra les sagrades llibertats democràtiques que varen proclamar-se el dia 14 d'Abril de l'any passat.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8. -- Barcelona.

Paraules:

—Creixeu i multipliqueu-vos... perquè després vingui el burgès i pugui fer bacanals.